

CONCURSUL JUDEȚEAN „VIOREL SADOVEANU”

Ediția a V-a - 23.05.2026

Limba și literatura română

Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de 120 de minute.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește textul dat pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

Erau obosiți și li se făcuse foame, așa că au făcut o pauză pe malul râului. Apa era foarte limpede. Și-au făcut mâna căuș și-au băut din ea. Și-au ridicat capetele și au privit râul susurător. Prin fața lor a trecut un banc de pești. Erau cu sutele și înotau agitați. Fugeau parcă de ceva.

- Ce se întâmplă? a întrebat Sakiz Sardunya.

Nu-și terminase bine propoziția când un somon a sărit și a început să vorbească. Copiii l-au privit uimiți.

- Dar de ce vă mirați? Peștii din povești nu vorbesc?

- Dar alea sunt povești, a spus Sakiz Sardunya.

- Nu spune că sunt doar povești! De fapt, peștii vorbesc mereu. Acesta este motivul pentru care ne deschidem și închidem gura. Noi vorbim, dar voi nu ne auziți.

Sakiz Sardunya și-a scos caietul și a notat următoarele: *Uneori, dacă nu știi ce spune cineva, nu se-ntâmplă asta pentru că acel cineva nu vorbește, ci pentru că tu nu-l auzi.*

- De ce fugiți? a întrebat Asutay.

- Râurile seacă cu repeziciune, iar apele se retrag, a spus peștele. Apele prin care odată înotam liberi nu mai există acum. Și noi ne îndreptăm spre locurile unde apa este limpede. Dar în curând și ele vor seca. Viețile ne sunt în pericol!

- S-a stricat echilibrul țării, a spus Zeliș cu tristețe. Trebuie să ducem cât mai repede în capitala noastră, Alfabestan, ideile pe care le-am adunat.

- Dar cum vom trece pp... partea cealaltă? a întrebat Asutay.

Abia atunci și-au dat seama cât de larg, de lung și de adânc era râul.

- Există câteva condiții pentru a putea trece drumul apei, a spus somonul. Trebuie să-mi răspundeți la întrebări. Ia spuneți-mi, când priviți într-un pahar cu apă, observați că apa este incoloră. De ce însă mărele sunt albastre?

- Eu știu! E în legătură cu razele soarelui, a răspuns Sakiz Sardunya imediat. Moleculele din mare absorb tonurile de roșu ale razelor soarelui și reflectă tonurile de albastru.

- Bravo, a spus peștele. Văd că ești bună la științe. Acum să îți pun și o întrebare din lumea noastră. Care este cel mai lung și important râu al nostru? Iată și un indiciu: *numele și-l ia de la o viețuitoare, înainteaș cotind la stânga și la dreapta.*

- Întrebarea aceasta e foarte simplă, a sărit Sakiz Sardunya.

Deși abia pășise în țara Lepoba, avea încredere în spiritul ei de observație și în intuiția ei. Presupunea că cel mai lung râu este acela pe care îl întâlniseră până în acel moment, iar în el trăiau somonii.

- Râul Somon¹! a presupus ea.

Peștele rămase uimit.

- Da, este corect! a spus el. Dar la sport cât de bună ești? Ai putea să te întreci cu mine la înot?

Sakiz Sardunya și-a plecat capul. Niciodată nu fusese bună la sport.

¹ Râul Somon din Lepoba este cel mai lung râu de pe pământ, având o lungime de 7380 km. Motivul pentru care și-a luat numele de la somoni este acela că apa râului este de culoare portocalie (n. ed. orig.)

- Nu aș putea să te întrec în niciun fel, a spus ea.
- Nu-i nimic. Uneori e frumos să te înscrii la o competiție fie și numai pentru a participa. Nici măcar să fii câștigător nu e la fel de distractiv cu a participa. Ne întrecem?
- Sakiz Sardunya era nehotărâtă. Atunci când omul intră într-o competiție, bineînțeles că vrea neapărat să câștige. Cum poate fi distractiv din moment ce știi de la început că vei pierde?
- Nu, a spus Sakiz Sardunya.
- Dar de îndată ce a spus asta, i-a părut rău. A înțeles că a greșit. Poate că important nu e să câștigi, ci să încerci. Să încerci din toate puterile.
- Cr... eed că eu pp... pot să particip, a spus Asutay, șovăind un pic.
- El era cel mai bun înotător dintre toți trei. Au hotărât ca el să fie cel care se întrece cu peștele.
- În scurt timp, Asutay a sărit în apă, puțin cam neliniștit. Pe o anumită distanță au înotat cap la cap. Dar, în scurt timp, peștele a trecut în față și a câștigat clar întrecerea.
- Când a ieșit la mal, Asutay era și mai posomorât decât la început, iar părul lui cârlionțat și umflat se pleoștise. A oftat.
- Drumul apei e greu. Nu trebuia să îl alegem. O să ne chinuie mult.
- Și eu sunt de aceeași părere, a spus Zeliș. Dacă la început de drum este așa, cine știe ce grei va fi pe măsură ce vom înainta. Să renunțăm și să ne întoarcem.
- Somonul a înotat până la ei.
- Nu renunțați! E greșit să renunțați! Continuați-vă drumul. Dacă renunțați încă de la prima înfrângere, nu veți putea înainta deloc. Omul nu trebuie să se supere imediat. Trebuie să muncească mult.
- Dar copiii nu l-au ascultat. Greutățile întâmpinate pe drumul apei îi speriaseră.
- Probabil că drumul cel mai scurt este drumul focului, a spus Sakiz Sardunya. Sunt sigură că e mai ușor.
- S-au întors din nou în Pădurea Alternativelor. De data aceasta au ales drumul focului.
- Trebuia să fie drumul cel corect. Dar dacă nu era?

Elif Shafak, *Fetița căreia nu-i plăcea numele său* (fragment)

SUBIECTUL I: 40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:

- a) alegem, competiție, întreci, părere;
- b) aceasta, era, întoarcem, particip;
- c) cine, erau, fugeau, niciun;
- d) acela, capetele, început, întrecerea.

4 puncte

2. Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:

- a) me-re-u, pau-ză, po-vești, pro-po-zi-ți-a;
- b) în-tre-bări, me-reu, noas-tră, râ-u-ri-le;
- c) alb-as-tru, i-me-di-at, noa-stră, pro-po-zi-ția;
- d) în-tre-bări, fo-cu-lu-i, ob-ser-va-ție, um-flat.

4 puncte

3. Sinonimele potrivite pentru sensul din text al cuvintelor subliniate în secvența: „Asutay a sărit în apă, puțin cam neliniștit” sunt, în ordine:

- a) a săltat, agitat;
- b) a omis, mișcat;
- c) a alergat, îngrijorat;
- d) a intervenit, îngrijit.

4 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

4. Transcrie, din fragmentul următor, două verbe la moduri diferite, pe care le vei preciza: *Trebuie să-mi răspundeți la întrebări. Ia spuneți-mi, când priviți într-un pahar cu apă, observați că apa este incoloră.* **4 puncte**
5. Alcătuieste un enunț în care cuvântul subliniat din secvența: *așa că au făcut o pauză pe malul râului să aibă o altă valoare morfologică, pe care o vei preciza.* **4 puncte**
6. Selectează, din primul paragraf, un predicat verbal și un predicat nominal, precizând felul fiecăruia. **4 puncte**
7. Menționează cazul substantivelor identificate din enunțul: „Există câteva condiții pentru a putea trece drumul apei, a spus somonul.” **4 puncte**
8. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvențele: *ne deschidem și închidem gura; avea încredere în spiritul ei de observație.* **4 puncte**
9. Construiește un enunț imperativ în care să folosești un adjectiv invariabil. **4 puncte**
10. Rescrie corect următoarea secvență: *Ar dorii să revii cu altă atitudine.* **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea: 20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Formulează o idee principală și o idee secundară pentru textul din casetă. **4 puncte**
2. Notează o reacție a unui personaj atunci când e în dialog cu somonul, ilustrând-o cu o secvență din text. **4 puncte**
3. Transcrie o figură de stil din secvența: *Când a ieșit la mal, Asutay era și mai posomorât decât la început, iar părul lui cârlionțat și umflat se pleoștise,* pe care o vei preciza. **4 puncte**
4. Cum crezi că pot trece peștii pe partea cealaltă a râului? Propune două idei diferite în acest sens. Fiecare idee trebuie să includă și o justificare minimă. **4 puncte**
5. Explică semnificația replicii personajului: - *Nu-i nimic. Uneori e frumos să te înscrii la o competiție fie și numai pentru a participa. Nici măcar să fii câștigător nu e la fel de distractiv cu a participa. Ne întrecem?* **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea: 30 de puncte

Redactează un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți imaginezi o continuare posibilă a textului dat: *De data aceasta au ales drumul focului. Trebuia să fie drumul cel corect. Dar dacă nu era? În elaborarea textului, vei avea în vedere:*

- respectarea trăsăturilor tiparului narativ;
- păstrarea legăturii tematice cu textul dat;
- integrarea un nou personaj, cu elemente de tip portret;
- construirea unei secvențe descriptive de minimum 40 de cuvinte;

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii - 22 puncte;
- redactarea compunerii - 8 puncte (respectarea structurii compunerii - 1 punct; proprietatea termenilor folosiți - 1 punct; corectitudinea gramaticală - 1 punct; claritatea exprimării ideilor

- 1 punct; ortografia - 2 puncte; respectarea normelor de punctuație - 1 punct; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea - 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 120 de minute.

SUBIECTUL I**40 de puncte**

1. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **4 puncte**
2. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **4 puncte**
3. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **4 puncte**
4. Transcrierea din fragmentul dat a două verbe la moduri diferite (de exemplu: *trebuie*; *să răspundeți* etc.); precizarea modurilor verbale: (de exemplu: *modul indicativ*; *modul conjunctiv* etc.) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
5. Alcătuirea enunțului în care cuvântul subliniat din secvența dată să aibă altă valoare morfologică (de exemplu: *Elevii au teme interesante.* etc.) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
 - alcătuirea enunțului conform cerinței - 2 puncte
 - precizarea valorii morfologice (de exemplu: *au* = verb predicativ) - 2 puncte
6. Selectarea unui predicat verbal și a unui predicat nominal (de exemplu: *au ridicat = predicat verbal*, *erau obosiți = predicat nominal*) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
 - selectarea predicatelor - 2 x 1 punct = 2 puncte
 - precizarea felului acestora - 2 x 1 punct = 2 puncte
7. Menționarea cazului substantivelor identificate în enunțul dat: (*condiții = cazul nominativ*, *drumul = cazul acuzativ*, *apei = cazul genitiv*, *somonul = cazul nominativ*) **4 x 1 punct = 4 puncte**
8. Indicarea funcției sintactice a cuvintelor subliniate din secvențele indicate (*gura = complement direct*, *de observare = atribut*) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
9. Construirea enunțului imperativ în care să folosească un adjectiv invariabil (de exemplu: *Îmbracă rochia roz!* etc.) **4 puncte**
 - construirea enunțului imperativ - 1 punct
 - folosirea adjectivului invariabil - 2 puncte
 - corectitudinea enunțului - 1 punct
10. Rescrierea corectă a secvenței date: *Aș dori să revii cu altă atitudine.*: 0 greșeli - 4 puncte; 1 greșală - 2 puncte; 2 greșeli - 0 puncte **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**20 de puncte****Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:**

6. Formularea corectă a unei idei principale și a unei idei secundare pentru textul din casetă. **2 x 2 puncte = 4 puncte**
7. Notarea unei reacții a unui personaj atunci când e în dialog cu somonul și ilustrarea cu o secvență din text. **4 puncte**
 - notarea reacției (de exemplu: *mirare* etc.) - 2 puncte
 - ilustrare cu o secvență semnificativă (de exemplu: *Copiii l-au privit uimiți.* etc.) - 2 puncte
8. Transcrierea unei figuri de stil din secvența dată și precizarea acesteia **4 puncte**
 - transcrierea unei figuri de stil (de exemplu: *părul cârlionțat*) - 2 puncte
 - precizarea figurii de stil (de exemplu: *epitet* etc.) - 2 puncte
9. Precizarea a două idei diferite, fiecare idee să includă o justificare minimă **4 puncte**
 - precizarea celor două idei diferite - 2 x 1 punct = 2 puncte
 - justificarea minimă a fiecărei idei - 2 x 1 punct = 2 puncte

10. Explicare adecvată și nuanțată a replicii personajului

4

puncte

- explicare ezitantă a replicii - 3 puncte
- încercare de explicare, simpla preluare din text a unor structuri - 1 punct

SUBIECTUL al III-lea

30 de puncte

Conținutul compunerii

22 puncte

- respectarea trăsăturilor tiparului narativ (de exemplu: succesiunea logică a evenimentelor, personajele, încadrarea în timp și spațiu etc.): în totalitate – 6 puncte; respectarea parțială, cu o abatere – 3 puncte; respectarea parțială, cu două abateri – 1 punct; nerespectarea tiparului narativ – 0 puncte

6 puncte

- scrierea unui text, relatând o întâmplare despre întâlnirea celor două personaje și despre ce s-a întâmplat ulterior: construirea unor idei creative, adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut – 4 puncte; construirea unor idei creative, adecvate cerinței, respectând parțial relația dintre temă și conținut – 3 puncte; construirea unor idei adecvate cerinței, respectând parțial relația dintre temă și conținut – 2 puncte; încercare de construire a unor idei creative, fără respectarea relației dintre temă și conținut – 1 punct

4 puncte

- integrarea unui personaj adecvat cu elemente de tip portret fizic și moral – 8 puncte; integrarea unui personaj adecvat, dar construit schematic – 4 puncte; simpla numire a unui personaj – 1 punct

8 puncte

- includerea în compunere a secvenței descriptive: cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii și respectarea numărului de cuvinte – 4 puncte; cu respectarea parțială a regulilor de alcătuire a descrierii și/sau a numărului de cuvinte indicat – 2 puncte; fără respectarea regulilor de alcătuire a descrierii și fără respectarea numărului de cuvinte – 0 puncte

4 puncte

Redactarea compunerii

8 puncte

- respectarea structurii compunerii: organizarea foarte bună a compunerii, cu ideile concentrate în jurul temei date și cu paragrafe corespunzătoare fiecărei idei; compunerea are introducere, cuprins și încheiere 1 punct; lipsa organizării compunerii sau a unor părți ale compunerii – 0 puncte

1 punct

- proprietatea termenilor folosiți (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

1 punct

- corectitudinea gramaticală (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

1 punct

- claritatea exprimării ideilor: exprimarea clară a ideilor, în enunțuri logice, corecte din punct de vedere semantic, adecvate scopului comunicării, utilizând un limbaj literar și un vocabular bogat - 1 punct; exprimarea mai puțin clară a ideilor, utilizând parțial un limbaj literar și un vocabular redus sau lipsa de claritate – 0 puncte

1 punct

- ortografia (0-1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

2 puncte

- respectarea normelor de punctuație (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte)

1 punct

- așezarea corectă în pagină, lizibilitatea

1 punct

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

CONCURSUL JUDEȚEAN „VIOREL SADOVEANU”

Ediția a V-a - 23.05.2026

Limba și literatura română

Clasa a VII-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de 120 de minute.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte, din care 10 puncte din oficiu.**

Citește textul dat pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A fost odată ca niciodată pe Pământ – și poate că mai este și acum – un Împărat puternic care voia cu orice preț să ajungă celebru și să descopere noi pământuri.

— Ce Împărat mai sunt și eu, striga el, dacă navele mele nu descoperă niciun continent nou, bogat în aur, în argint și în pășuni, unde să pot duce civilizația noastră?

Iar Miniștrii săi spuneau:

— Maiestate, dar nu mai este chiar nimic de descoperit pe pământul acesta. Uitați-vă pe mapamond!

— Dar insulița aia mică de colo? întreba dornic Împăratul.

— Dacă au pus-o pe mapamond, înseamnă că e deja descoperită din ziua aceea, răspundeau Miniștrii, și poate că deja s-a făcut acolo un sat turistic. Și apoi, oamenii din ziua de azi nu se mai duc pe mare să descopere insule și continente! Astăzi se vizitează galaxiile cu astronavele!

— Ei bine, răspunse încăpățânat Împăratul, trimiteți un explorator galactic să-mi descopere măcar o planetuță locuită!

Și iată că Exploratorul Galactic (EG pentru prieteni) de multă vreme rătăcea prin spațiul nemăsurat în căutarea unui crâmpei de planetă de civilizat. Dar întâlnea numai planete stâncoase, planete prăfoase, planete pline de vulcani care scuipau foc spre cer, iar de planete frumoase și locuite, nici urmă.

Până când, într-o zi, tocmai în ungherul cel mai uitat din întreaga galaxie, îndreptându-și megatelescopul megagalactic, EG văzu un lucru minunat... O planetuță drăgălașă, cu un cer albastru abia-abia stropit cu câțiva fulgi de nori albi, cu văi și cu păduri de un verde de țî-era mai mare dragul să-l privești. Și, continuând să se apropie, văzu că în acele văi țopăiau animale drăguțe din toate speciile, în timp ce niște omuleți micuți, cam caraghioși, dar la urma urmelor drăguți, stropseau plantele, dădeau de mâncare păsărelelor, tăiau iarba sau înotau fericiți în râuri și torente cu o apă atât de limpede, încât se puteau zări pe fund miriade de pești multicolori.

EG ateriză, coborî de pe aeronavă și-i văzu ieșindu-i în întâmpinare pe acei omuleți, care îi zâmbiră și se prezentară:

— Bună ziua, domnule străin, noi suntem gnomii de pe Gnu, care ar fi planeta asta a noastră. Dumneavoastră cine sunteți?

— Eu, zise EG, sunt Exploratorul Galactic al Marelui Împărat de pe Pământ și am venit să vă descopăr!

— Ia te uită, ce mai întâmplare, zise căpetenia gnomilor, și noi, care eram convinși că noi vă descoperiserăm pe dumneavoastră!

— Nu, zise EG, eu vă descopăr pe voi, fiindcă noi, pe Pământ, nu știam că existați, și, astfel, pun stăpânire pe această planetă în numele Împăratului meu, ca să vă aduc civilizația.

— La drept vorbind, făcu căpetenia gnomilor, nici noi nu știam că voi existați. Dar să nu ne certăm pentru un fleac, altminteri ne stricăm ziua. Spuneți-ne, mai degrabă, ce este această civilizație pe care vreți să o aduceți și cât costă?

— Civilizația, răspunse EG, e o serie întregă de lucruri minunate pe care pământeni le-au inventat, iar Împăratul meu e gata să v-o dea gratis.

— Dacă e gratis, ziseră gnomii bucuroși, o primim îndată. Numai că, să ne iertați, domnule, cum știm, calul de dar nu se caută la dinți, însă am dori să ne facem o idee, cât de cât, despre cum e civilizația voastră. Oare ne veți da dreptate?

EG bombăni un picuț, fiindcă la școală i se spusese că, atunci când exploratorii din vechime aduceau civilizația pe pământuri noi, indigenii o primeau fără să protesteze. Totuși, mândru cum era de civilizația Pământului, își scoase din astronaută megatelescopul megagalactic, îl îndreptă spre planeta noastră și zise:

— Veniți și uitați-vă cu ochii voștri.

— Ce mașinărie! Ce tehnică! spuneau gnomii uimiți dinaintea megatelescopului megagalactic, și, pe rând, cu toții se uită spre Pământ.

— Dar nu văd nimic, zise primul gnom de pe Gnu, văd numai niște fum!

EG verifică, apoi își ceru iertare:

— L-am îndreptat din greșeală spre un oraș. Știți, cu toate coșurile fabricilor, gazele de eșapament ale autocarelor și automobilelor... e un pic de smog.

— Înțeleg, zise gnomul, și la noi se întâmplă ca, atunci când e înnorat, să nu se zărească vârfurile munților acelora... Dar poate că mâine va fi vreme bună și vom putea vedea acea chestie pe care dumneavoastră o numiți oraș.

— Mă tem că nu, zise EG, de-acum smogul se menține și duminica.

— Păcat, zise gnomul.

— Dar ce este apa aceea neagră de tot în centru și maronie pe lângă maluri? întrebă al doilea gnom.

— Hait, zise EG, cred că l-am îndreptat spre mare. Știți, în mijlocul mării naufragiază petrolierele și tot petrolul se împrăștie la suprafață, iar pe lângă maluri uneori oamenii nu controlează deversările și astfel ajung în mare... cum să spun... lucrurile urâte pe care oamenii le aruncă... [...]

Al doilea gnom șopti:

— Păcat...

— Dar ce este întinderea aceea cenușie care are deasupra lucrurile acelea alburii, fără copaci și plină ochi de borcane goale? întrebă al treilea gnom. După ce verifică, EG zise:

— Este zona noastră rurală. Da, recunosc că am tăiat cam prea mulți copaci, și-apoi oamenii au prostul obicei să azvârle sacoșe din plastic, cutii de biscuiți și borcane de gem...

— Păcat, zise al treilea gnom.

— Dar ce sunt, întrebă al patrulea gnom, toate acele cutioaie din metal puse una îndărătul alteia pe strada aceea?

— Păi, sunt automobilele. Reprezintă una dintre invențiile noastre cele mai frumoase. Servesc la a te deplasa cu mare viteză dintr-un loc într-altul...

— Și de ce nu se mișcă? întrebă gnomul.

— Deh, răspunse stânjenit EG, știți, sunt prea multe și deseori au loc blocaje în trafic... [...]

Intervenii atunci căpetenia gnomilor:

— Să ne fie cu iertare, domnule descoperitor, zise el, nu știu dacă merită efortul să ne mai uităm. Poate că civilizația voastră are niște aspecte foarte interesante, însă dacă o aduceți aici noi nu vom mai avea câmpiile noastre, copacii noștri, râurile noastre și ne vom simți ceva mai rău. N-ați putea cumva să nu ne mai descoperiți?

— Dar noi avem o grămadă de lucruri nespuse de frumoase! zise jignit EG. De exemplu, câte spitale aveți voi? Noi avem unele nespuse de frumoase!

— Și la ce servesc spitalele? întrebă căpetenia gnomilor, după ce le văzu prin megatelescop.

— Se vede că sunteți de-a dreptul primitivi! Servesc la îngrijirea oamenilor care se îmbolnăvesc!

— Și de ce se îmbolnăvesc? întrebă căpetenia gnomilor.

EG își ieșise cu totul din răbdări:

— Ah, ce mai încolo-ncoace! Îl vedeți pe domnul de colo? A fumat prea multe țigări, iar acum noi îi facem un transplant sănătos de plămâni, fiindcă ai lui sunt negri de-a binelea. [...] Iar celuilalt tocmai i se pune un picior

din plastic, fiindcă a fost lovit de o motocicletă. Iar celuilalt i se face o spălătură gastrică, fiindcă a consumat alimente poluate. Iată la ce servesc spitalele! Nu vi se pare o invenție bună?

— Ca invenție, zise căpetenia gnomilor, nimic de zis. Însă câtă vreme noi nu fumăm țigări, nu gonim cu motocicleta și consumăm doar alimente proaspete care cresc în grădinile noastre și în copacii noștri, la noi se îmbolnăvesc foarte puțini și ne e de ajuns o plimbare bună pe dealuri spre a se însănătoși. Ascultați, domnule descoperitor, mi-a venit o idee bună. De ce să nu venim noi pe Pământ ca să vă descoperim pe voi?

— Și apoi? întrebă EG, care se simțea de-acum cam stânjenit.

— Și apoi, noi suntem foarte iscusiți în a păstra în bună rânduială câmpiile și grădinile, în a sădi copaci noi și în a-i îngriji pe cei vechi care stau să cadă, ne punem pe adunat tot plasticul și toate borcanele acelea și punem în ordine văile voastre: facem filtre din folii pentru coșurile voastre, le explicăm oamenilor de pe Pământ ce bine e să te plimbi fără să trebuiască să iei mereu automobilul și așa mai departe, și poate că peste câțiva ani pământul vostru are să devină frumos ca Gnu.

EG parcă îi vedea pe gnomi la lucru și se gândea cât de frumos avea să redevină – mai apoi – Pământul lui (și al nostru).

— Prea bine, zise el. Am să mă întorc acasă și am să vorbesc cu Împăratul. [...]

Pentru moment, povestea noastră se sfârșește aici și ne pare rău că nu putem spune că, de atunci, cu toții au trăit fericiți până la adânci bătrâneți. Și cine știe dacă pe gnomii de pe Gnu au să-i lase să vină la noi. Dar, chiar de nu vor veni, de ce nu ne punem noi pe făcut ceea ce ar fi făcut gnomii de pe Gnu?

Umberto Eco, *Gnomii de pe Gnu* (fragment)

SUBIECTUL I: 40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

11. Litera „i” transcrie numai vocale, în fiecare cuvânt din seria:

- a) „invenție”, „limpede”, „tocmai”.
- b) „galaxiile”, „plimbi”, „râurile”.
- c) „miniștri”, „plămâni”, „iarba”.
- d) „știam”, „civilizație”, „noștri”.

4 puncte

12. Conține doar cuvinte derivate seria:

- a) „împărat”, „descoperit”, „borcanele”.
- b) „omuleți”, „rânduială”, „cenușie”.
- c) „planetuță”, „motocicletă”, „deversări”.
- d) „stânjenit”, „civilizație”, „transplant” .

4 puncte

13. Sinonimele potrivite pentru sensul din text al cuvintelor subliniate în secvența *de multă vreme rătăcea prin spațiul nemăsurat în căutarea unui crâmpei de planetă de civilizat*. sunt, în ordine:

- a) călătorea, unei bucăți.
- b) colinda, unui document.
- c) pierdea, unui fragment.
- d) vagabonda, unui capăt.

4 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

14. Alcătuieste două enunțuri cu alte două sensuri ale verbului polisemantic subliniat în fragmentul: *EG ateriză, coborî de pe astronavă*.

puncte

4

15. Scrie un enunț în care cuvântul subliniat din secvența: *o planetuță drăgălașă, cu un cer albastru* să aibă o altă valoare morfologică, pe care o vei preciza.

puncte

4

16. Selectează, din primul paragraf al textului, un predicat verbal și un predicat nominal, precizând felul fiecăruia.

4

puncte

17. Menționează cazul adjectivelor pronominale identificate în enunțul: *Este zona noastră rurală. Da, recunosc că am tăiat cam prea mulți copaci.*

4 puncte

18. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvențele: *-Bună ziua, domnule străin, noi suntem gnomii de pe Gnu, care ar fi planeta asta a noastră. Dumneavoastră cine sunteți?*

4 puncte

19. Construiește o propoziție negativă în care să folosești un pronumele interogativ în cazul dativ.

4

puncte

20. Rescrie corect următorul enunț: *Nici unui gnom nu îi plăcu propunerea exploratorului cel mândru, datorită norilor negri a căror contur acoperea planeta.*

4 puncte

SUBIECTUL al II-lea: 20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

11. Precizează, într-un enunț, motivul pentru care gnomii de pe Gnu susțin că ei l-au descoperit pe Exploratorul Galactic.

4

puncte

12. Ilustrează, cu o secvență reprezentativă, o trăsătură morală a Împăratului, desprinsă din primele patru rânduri ale textului, numind mijlocul de caracterizare.

4

puncte

13. Transcrie două figuri de stil diferite din secvența: *Dar întâlnea numai planete stâncoase, planete prăfoase, planete pline de vulcani care scuipeau foc spre cer, iar de planete frumoase și locuite, nici urmă.*

4 puncte

14. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, de ce căpetenia gnomilor consideră că spitalele nu sunt o invenție potrivită pentru planeta lor.

4

puncte

15. Interpretează, în 50 – 70 de cuvinte, semnificația culorilor identificate în secvența următoare: *O planetuță drăgălașă, cu un cer albastru abia-abia stropit cu câțiva fulgi de nori albi, cu văi și cu păduri de un verde de țî-era mai mare dragul să-l privești.*

4

puncte

SUBIECTUL al III-lea: 30 de puncte

Redactează un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să-ți imaginezi că ești personajul EG și îi prezinți Împăratului un raport al misiunii tale pe planeta Gnu, în care să îi explici de ce „civilizația” voastră a fost refuzată.

În elaborarea textului, vei avea în vedere:

- respectarea trăsăturilor unui text narativ – 8 puncte
- integrarea unui portret al gnomilor, în minimum 40 de cuvinte – 4 puncte
- construirea unei secvențe explicative de minimum 40 de cuvinte – 4 puncte
- păstrarea legăturii tematice cu textul dat – 6 puncte

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 22 de puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 2 puncte; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- **Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Punctajul total este de 100 de puncte – 10 puncte din oficiu

SUBIECTUL I**40 de****puncte**

1. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **4 puncte**
2. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **4 puncte**
3. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **4 puncte**
4. Câte 2 puncte pentru fiecare enunț cu alte două sensuri ale verbului „a coborî” (de exemplu: *A coborât vocea. Media la chimie a coborât cu un punct*). **2 x 2 puncte = 4 puncte**
5. Scrierea unui enunț cu o altă valoare morfologică al cuvântului „un” și numirea valorii morfologice (de exemplu: *Am un singur frate.* – numeral cardinal; *Un băiat râde, iar altul plânge.* – adjectiv pronominal nehotărât.). **2 puncte + 2 puncte = 4 puncte**
6. Câte 2 puncte pentru selectarea predicatelor și precizarea felului lor (de exemplu: „a fost” – predicat verbal; „să ajungă celebru” – predicat nominal) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
7. Câte 2 puncte pentru menționarea cazului adjectivelor pronominale („noastră” – *nominativ*; „mulți” – *acuzativ*) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
8. Câte 2 puncte pentru notarea funcției sintactice a fiecărui cuvânt subliniat în secvența dată („de pe Gnu” – *atribut*; „cine” – *nume predicativ*) **2 x 2 puncte = 4 puncte**
9. Construirea unei propoziții negative în care un pronume interogativ să fie în cazul dativ (de exemplu: *Cui nu îi plac gnomii de pe Gnu?*) **4 puncte**
 - alcătuirea unei propoziții negative – **2 puncte**
 - utilizarea unui pronume interogativ în cazul dativ – **2 puncte**
10. Rescrierea corectă a enunțului dat (de exemplu: „*Niciunui gnom nu îi plăcu propunerea exploratorului celui mândru, din cauza norilor negri al căror contur acoperea planeta.*”): 0 greșeli – 4 puncte; 1 greșală – 3 puncte; 2 greșeli – 2 puncte; 3 greșeli – 1 punct; 4 sau mai multe greșeli – 0 puncte **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**40 de****puncte**

1. Precizarea, într-un enunț, a motivului pentru care gnomii de pe Gnu susțin că ei l-au descoperit pe Exploratorul Galactic (de exemplu: *Până la sosirea străinului, nici gnomii nu știau de existența pământurilor, considerând întâlnirea o coincidență prin care ambele părți s-au văzut pentru prima dată etc.*) **4 puncte**
 - precizare adecvată – 2 puncte; încercare de precizare – 1 punct
 - respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
 - formularea într-un enunț – 1 punct
2. Ilustrează, cu o secvență reprezentativă, a unei trăsături morale a Împăratului, cu numirea mijlocului de caracterizare **4 puncte**
 - precizarea unei trăsături morale (de exemplu: *infatuarea, ambiția etc.*) – 1 punct
 - ilustrarea trăsăturii cu o secvență reprezentativă – 1 punct
 - numirea mijlocului de caracterizare – 1 punct

- respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct

3. Transcrie două figuri de stil diferite din secvența dată (de exemplu: „planete prăfoase” – *epitet*; „vulcani care scuipau foc spre cer” - *personificare*) **2 x 2**

puncte = 4 puncte

- transcrierea corectă a figurilor de stil – 2x1 punct = 2 puncte
- numirea figurilor de stil transcrise – 2x1 punct = 2 puncte

4. Explicarea motivului pentru care căpetenia gnomilor consideră că spitalele nu sunt o invenție potrivită pentru planeta lor (De exemplu: *Căpetenia gnomilor consideră că spitalele nu sunt necesare pe Gnu deoarece locuitorii duc un mod de viață sănătos. Ei nu fumează, nu poluează mediul și consumă doar alimente proaspete, astfel că bolile pământene sunt inexistente, iar o simplă plimbare în natură le este suficientă pentru refacere*) **4**

puncte

- explicare adecvată și nuanțată – 2 puncte; încercare de explicare – 1 punct
- respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

5. Interpretarea semnificației culorilor identificate în secvența următoare (De exemplu: *Culorile de pe planeta Gnu – albastrul cerului, albul norilor și verdele pădurilor – simbolizează puritatea, armonia și viața nealterată de tehnologie. Spre deosebire de negrul petrolului sau cenușiul zonelor rurale de pe Pământ, aceste culori reflectă o lume vie, sănătoasă, unde natura este respectată și protejată de gnomi*). **4 puncte**

- interpretare adecvată și nuanțată – 2 puncte; interpretare adecvată, dar schematică – 1 punct; interpretare eronată – 0 puncte
- respectarea normelor de punctuație și a ortografiei (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct
- respectarea numărului de cuvinte indicat – 1 punct

SUBIECTUL al III-lea

30 de

puncte

Conținutul compunerii – 22 de puncte

- scrierea unui text, relatând o întâmplare, cu respectarea trăsăturilor tiparului narativ (de exemplu: succesiunea logică a evenimentelor, personaje, încadrare în timp și spațiu): în totalitate – 8 puncte; respectarea parțială – 4 puncte; încercare de relatare, fără a respecta tiparul narativ dominant – 2 puncte

8 puncte

- includerea în compunere a secvenței descriptive, de tip portret: cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii și a numărului minim de cuvinte – 4 puncte; cu respectarea parțială a regulilor de alcătuire a descrierii – 2 puncte; fără respectarea regulilor de alcătuire a descrierii – 0 puncte

4 puncte

- includerea în compunere a secvenței explicative: cu respectarea regulilor de alcătuire și a numărului minim de replici – 4 puncte; cu respectarea parțială a regulilor de alcătuire – 2 puncte; fără respectarea regulilor de alcătuire a secvenței explicative – 0 puncte

4 puncte

- respectarea relația dintre tema textului și conținutul compunerii – 6 puncte; respectarea parțială a relației dintre tema textului și conținutul compunerii – 3 puncte; încercare de respectare a relației

dintre tema textului și conținutul compunerii – 1 puncte
puncte

6

Stilul discursului – 8 puncte

– corectitudinea gramaticală (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct

– proprietatea termenilor (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct

– ortografie (0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 2 puncte

– respectarea normelor de punctuație (0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 2 puncte

– așezarea corectă în pagină 1 punct

– lizibilitatea 1 punct

NOTĂ! Nu se vor puncta următoarele aspecte: truismele, utilizarea unor idei cu caracter general, folosirea nejustificată a conceptelor de teorie literară, a citatelor și a referințelor irelevante scopului comunicării.